Навчальна дисципліна «Доктрина та практика системи захисту прав людини»

Спеціальність **081 «Право» та 293 «Міжнародне право»**

2 семестр 2022-2023 начального року

Іспит для здобувачів наукового ступеня «доктор філософії» (аспірантів)

ПИТАННЯ

1. Концепція прав людини: історія виникнення, утвердження на загальносвітовому рівні та закріплення у правових актах.

2. Основні напрями розуміння прав людини. Праворозуміння та права людини.

3. Автономія особистості та моральна основа прав людини.

4. Цінність прав людини.

5. Універсальний характер прав людини та інтерпретації прав у різних правових системах.

6. Формування каталогу прав. Категоризація прав людини, ї критерії та значення.

7. Індивідуальні та колективні права людини.

8. Права окремих груп.

9. «Права народів».

10. Механізми реалізації та захисту прав людини (універсальні та регіональні).

11. Права людини та недержавні агенти їх забезпечення та захисту.

12. Категорія «міжнародне право прав людини».

13. Основні органи та структури ООН, що становлять основу універсального механізму захист прав людини.

14. Юрисдикція Комітетів ООН у галузі прав людини (моніторингових органів ООН).

15. Регіональні механізми захисту прав людини.

16. Права людини, верховенство права європейського публічного правопорядку.

17. Особливості захисту прав людини у межах Ради Європи.

18. Негативні права (свободи) та позитивні права людини. Як основоположні цінності та демократія.

19. Абсолютні права, права, які підлягають обмеженню, змістовно «зважені» права.

20. Особисті (громадянські) та політичні, соціальні, економічні, культурні права людини проблема «пріоритетності» та неподільності прав людини.

21. Тлумачення змісту та обсягу прав людини.

22. Конфлікти прав людини. Балансування прав.

23. Принципи тлумачення та застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та протоколів до неї.

24. Обмеження (втручання до здійснення) прав людини, що допускаються Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод.

25. Застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практики Суду як джерел права України.

26. Межі розсуду держави в питаннях захисту прав людини.

27. Обов'язок держави забезпечити захист прав людини від порушень з боку третіх осіб.

28. Корпоративна відповідальність бізнесу поважати права людини. Керівні принципи ООН щодо бізнесу і прав людини.

29. Правові засоби захисту (державні й недержавні) у випадках порушення прав людини з боку бізнесу.

30. Національні засоби захисту прав люди.

31. Обмеження прав людини в умовах надзвичайного стану.

32. Права людини в умовах конфліктів (цивільних та військових).

33. Значення прав людини та правозахисної діяльності для юридичної професії.

34. Проблеми правозахисної діяльності юристів у різних правових системах.

35. Право на життя, його ґенеза, видова приналежність, основні властивості.

36. Право на свободу і особисту недоторканість: універсальні та регіональні стандарти.

37. Право на приватність, питання його юридичного визнання та основні складові.

38. Загальна характеристика свободи думки, совісті та віросповідання, її елементи.

39. Свобода одержувати інформацію та ідеї. Свобода преси.

40. Свобода зібрань та об'єднання: основні властивості, видові характеристики, захист у міжнародному праві.

41. Заборона дискримінації: базові поняття та «захищені ознаки».

42. Вилив стереотипів на юридично значущі рішення та шляхи їх подолання.

43. Тест на дискримінацію як засіб її ідентифікації.

44. Принципи демократичної держави в сфері політичних прав людини.

45. Прийняття політичних рішень та участь в управлінні державою носіями політичних прав.

46. Соціально-економічні стандарти та права людини.

47. Права соціально незахищених груп людей. Права меншин.

48. Особливості здійснення та захисту права власності.

49. Межі соціального захисту та патерналізм.

50. Загальні принципи права та процесуальні права.

51. Право на захист як базове для процесуальних прав людини.

52. Права людини у цивільному процесі.

53. Права людини у кримінальному процесі.

54. Права людини у адміністративному процесі. Пропорційність застосованих заходів та легітимна мета.

56. Права людини та правозахисна діяльність у романо-германській правовій сім'ї.

57. Права людини та правозахисна діяльність у англо-американській правовій сім'ї.

58. Права людини у релігійній правовій сім'ї.

59. Права людини у традиційній правовій сім'ї.

60. Стан забезпечення прав людини в Україні.

Затверджено на засіданні кафедри прав людини та юридичної методології «25» березня 2023 р., протокол № 9

Завідувач кафедри прав людини
та юридичної методології _____ **Станіслав ПОГРЕБНЯК**